№ 94.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższém Dozwoleniem

w WILNIE V. S. 25. LISTOPADA 1803. ROKU WE SRODĘ

z Wilna 25 Listopada.

Obywatelskie ofiary uczynione dla powszechnego dobra należą do publiczney wiadomości, taką iest ofiara Hrabi Pocieia, którą następuiące listy wyswiecaią. Pierwszy iest tegoż Hrabi Alexandra Pocieia do Rektora Imp: Uniw: Wileńskiego Wydoskonalenie gospodarstwa naszego od zagranicznego ieszcze dalekie, a bliżey nad wszystko każdego z właścicielow interessuiące zdaie mi się z różnych względow, że sporszy nierównie, a tym pewnieyszy krok w postępie innych nauk sprawić może. Co gdy w rzędzie tylu ważnych dla kraiu przedmiotow tzoskliwém staraniem swoiem Prześwietny Uniwersytet piastuie, pozwolisz JWW Pan Dobrodziey, dawnieyszemu nieco tey tak dziś pod iego styrem znaczącey Akademii uczniowi, stosowną do celu gospodarskiego lubo szczupłą ile w porównaniu z innych stron darami, ofiarę złożyć. Chciałbym ią nieinaczey mieć uważaną, tylko iak winny hołd czci obywatelskiey Nauczycielom publicznym, a osobliwie tak światłego i szanownego naczelnika pracy i gorliwości. W celu ulepszenia gospodarstwa naszego, zbawienna iest myśl JO Xcia Jmci Kuratora Akademii, żeby do założoney przy Petersburgu Jego Imperatorskiey Mości osady, posłani z tąd byli tacy, którzyby nie tylko mieli ochotę lecz i należyte do tego usposobienie, talenta i zdatność: żeby ręka i praca rolnika od wyższego światła i praktyki doskonałey kierowaną była. Dla następney w kraiu korzyści, wybor tego rodzaiu ochotnikow sam Prześwietny Uniwersytet nayiepszy uczyni. Ja zaś tym końcem trzy tysiące rubli śmiem ofiarować: o łaskawe chęci moiey przyięcie upraszaiąc.

z Petersburga S. V. 13. Listopada

Konnego półku Tatarów Kommendantem Podpółkownik Ułan.. Podpółkownik Deanekarsz Tomskiego muszkietyerów. Uwolnieni od służby; 1 półku artylleryi Major Kozłowski z rangą Podpółkownika i mundurem; Omskiego garnizonu Major Łukianczynkow z rangą Podpółkownika, mundurem, i pensyą półowy gaży. Oswiadczono ukontentowanie Szefom półków; Tomskiego muszkietyerów. G. M. Stelik, Selenginskiego G. M. Zubow; 18 strzelców Półkownikowi Alexopuło za szykowność onych; G. M. Retinskiemu za dobre ćwiczenie Omskiego garnizonu. J. J. M. uwiadomiony, że ludzie wieyscy za skarbowe i partykularne długi panów swoich, przez juryzdykcye sądowe oddawani bywaią na robotę, a wzięte za pracę pieniądze obracaią się na uspokoienie długów pańskich; takowy postępek sądów znayduiąc wcale niesprawiedliwym, rozkazał Senatowi uczynić rozrządzenie, iżby odtąd za winę iednego nikt drugi karany nie był. — W kommissyi do zebrania praw umieszczony Koll: Kons. Kołosow. St. Kons. Sołtykow będzie dyrektorem departamentu Ministra sprawiedliwości. Byłey służby Polskiey Kons. legacyi Poszman, za rozkazem Senatu czyniący doswiadczenie warzenia soli nad morzem białém, przyięty do służby Rossyiskiey w randze Kons. Koll:

z Wiednia 25 Listopada.

Przyczyna dla którey Porta Kapitanowi Baszy kazała mieć naywiększą uwagę na Greckie nadbrzeża, mianowicie Morei, ta iest naywiększa, że Mainotowie mieniący się potomkami sławnych w starożytności Spartanów, zawsze Turkom niepodlegli, często z niemi woiuiący, teraz większe zamyślaią wykonać przedsięwzięcie, którego szczegóły przed ludem utaiono pilnie. Przed kilko tygodniami cudzoziemskie okręta na brzeg ich wyrzuciły nie mało dział, oręża, ammunicyi; Ten naród nie tylko w całey Grecyi, aleteż zą granicą utrzymuie porozumienia bardzo niebezpieczne spokoyności u Turków domowey Zapobiegaiąc złym skutkom Porta wkrótce ma przesłać Admirałowi swemu 12 okrętów woiennych, dywizyą żołnierza, pieniądze i wszelkie potrzeby na powściągnienie źle myślących. W prowincyach które nad Dunaiem leżą, powszechny iest odgłos, że Passwan Oglou cós wielkiego układa; żeby zaś pewniey doszedł zamierzonego celu, zprzymierzył się z Bejem Seres, powszechnie od Greków ukochanym. Słowem pełno rozruchów w kraiu Ottomańskim, iedne nie potłumione, drugie ledwie się wszczeły, inne w chwilę wybuchnąć mogą. Ze względu na stan opłakany wewnątrz, Dywan utrzymywać musi pokóy zewnętrzny.

Ambassador Francuzki Champagny obchodził uroczyście doroczną pamiątkę dnia tego, w którym pierwszy Konsul sprawił odmianę w rządzie RPtey; uważaliśmy, że na ulicy gdzie mieszka straże konne rozstawione były dla utrzymania porządku i cichości. — W Albanii nowe rozruchy; przyczyniaią się do nich Montenegrinowie. — Wdowa Xiężna Parmeńska do Drezna wyiechała. — W Constantinopolu gazetę Hamburgską na Turecki ięzyk przekładać zaczęto. — Lord Nelson miał oświadczyć dworowi Neapolitańskiemu, że gdy nieprzyiaciele Brytannii W. w tém królestwie znayduią pomoc i wszelkie potrzeby, Jerzy 3 nie może na to złamanie oboiętności spokoynie poglądać.

z Londynu 11. Listopada.

W departamencie morskim i po wszystkich portach nadzwyczayne obrórty widzieć się dały od dni kilku. Wnosiemy że rząd gotuie wielką wyprawę na zniszczenie flottylli nieprzyiacielskiey w Boulogne, Dunquerque, Ostendzie, Flessingue. Naywiększa siła i naydoświadczeńsi Officyerowie maią być użyci do dzieła ważnego, ktore gdy iuż wezmie koniec pożądany, wtenczas pomyślić można o podbiciu osad zamorskich. Król rozkazuiąc zabiiać konie i bydło, niszczyć wozy, furaż, i zboże w przypadku lądowania Francuzkiego, przyrzekł że szkoda każdemu będzie nadgrodzona w szczęśliwszym czasie. — W mieście Newcastle panować zaczeła gorączka zaraźliwa; ludu wiele umarło; rozmaitym przyczynom początek choroby przypisuią; to pewna że za pamięci ludzkiey nigdy tak wiele osob umarłych nie było w krótkim czasie. — Codzień czekamy rapportu o wyiściu Bresteńskiey flotty. Narzekaią u nas niektórzy że Admirał Cornwallis nie ma nad 11. okrętów, gdy nieprzyiacielskich liczba iest niewiadoma, i może się pomnożyć eskadrą w Orient i Rochefort uzbroioną. Wiele Francuzi zawsze mówili o flottyllach swoich; o flotcie tey milczeli; co za dowod bierzemy, że ta nayprędzey użytą będzie do naiechania Irlandyi; owe zaś wystawione są iedynie dla rozewania sił i uwagi naszey.

Wielkorządcy Hrabstw naszych ogłosili, że ktokolwiek z Anglików nie ruszy ku obronie brzegów za odebranym rozkazem, stanąć musi iako zbieg przed sądem woyskowym. Przyiaciele zmarłego Półkownika Despard otworzyli subskrypcyą na wystawienie onemu wspaniałego monumentu; z iedney strony złotemi literami będą wypisane zasługi w oyczyznie człowieka nieszczęśliwego; z drugiey wyrok śmiertelny za zdradę, i mowa którą powiedział usmieraiąc z oświadczeniem niewinności swoiey. Spisek na zpalenie portu Woolwich, okrętów, magazynów, i zbroiowni w nim zawartych, był większy niż rozumiano. Wielka liczba podeyrzanych osob przed sądem stanie. Przygotowania do obrony ukończone w Anglii, tak że nic do czynienia nie zostało. Teraz rząd podobno przez Lorda Moira pobudzony zwraca uwagę ku Szkocyi; i tam lud cały będzie orężem lub dzidami uzbroiony, brzegi batteryami osadzone, ieżeli Francuzi lądowanie odwleką ieszcze do 2 lub 3 miesięcy; o czém wątpią niektórzy. Poseł Turecki ma podać uwagi dworowi przeciwko przyięciu Beia Elphy; ieżeli Mammelukowie opanują Egipt cały, Porta może obwinić Anglików, że buntownikom. Domagali łamiąc traktaty zawarte z Sułtanem, dotąd patryoci nasi roztrząsać nie przestali pytania, co czynić należy z ieńcami Francuzkiemi, których przy lądowaniu zagarniemy. Ludzie rozsądni radzą wprzód myślić o własném bezpieczeństwie; a gdy zwycięzemy, bądźmy dla upokorzonego nieprzyiaciela wspaniałomyślni i ludzcy.

Doznaiąc wielorakich przykrości narod w obronnych wyprawach na kampanią zimową, opuszczeniu gospodarstwa i rękodzieł, zawieszeniu w znaczney części handlu, przez zabor maytków gwałtowny na Flottę, narzekać poczyna przeciw Ministrom dzisieyszym, ganiąc ich nieprzezorność, że woynę zaczeli niewczesnie, bez potrzebney gotowości; gdyby narod o sobie nie myślił, któż wie coby nastąpiło. Dziś nawet wydaią rozkazy na zbieranie bombardyerskich statków, grożąc zniszczeniem portów i Flottylli, gdy iuż Konsul pierwsze uzbroił przeciw napaści, drugą do blizkiey żeglugi usposobił. Między innemi srodkami dyrektorowie artylleryi Angielskiey postanowili miny robić na wielu mieyscach, i drogi uczynić za ich pomocą nieprzebyte dziełom i obozom Francuzkim. Na przełożenie posła Hiszpańskiego rząd odpowiedział, że Hiszpańskim, Portugalskim, i oboiętnym statkom wolno iest żeglować do portow Hiszpańskich i Portugalskich z Anglii, Angielskim zabroniono do czasu pewnego. Doniesienia przysłane do Admiralicyi od eskadr zamykaiących porty nieprzyiacielskie, i kilku Anglików którzy uciekli z niewoli, niepewne są i zprzeczne; iedni grożą blizkiem lądowaniem, twierdząc że Konsul ma 3 t. gotowych statków; drudzy liczbę zmnieyszyli do trzeciey części; cożkolwiek iest, z naszey strony uczyniliśmy wszystko co można było dla zbawienia oyczyzny czekaiąc dziś spokoynie losu iaki wypadnie.

Lorda Nelson eskadrę zmocniono 6 okrętami; utrzymuie się pogłoska, że Francuzi z Otranto póydą do Morei. Podobnym sposobem Admirał Pellew otrzymał posiłek; z okrętów iego wielu maytków uciekło do Ferrolu; prosił Hiszpanow o wydanie; lecz zbiegowie służbę przyieli na eskadrze Francuzkiey. W Bantry Bay porcie Irlandzkim dawno stoi 7 okrętow; posłano tam ieszcze Admirała Calder z okrętem X. Gallii od 98 i drugim od 64 Biega pogłoska niepewna iż Francuzka Flotta z Brest wyszedłszy płynie do Irlandyi; o tém nikt nie wątpi, że wkrótce wynijść pod żagle musi.

Zgadywać chcą politycy, iż armia G. Augereau 60 t. wynosząca nie póydzie cała do Portugalii; część ony większa w Cadix i Ferrol ma siadać na Flottę Hiszpańską i Francuzką, i póyść ku Irlandzkim brzegom. Nadto Republikanci panuiąc w Lisbonie użyć potrafią okrętów Portugalskich. Oppozycya głośno Ministrom gani opuszczenie tego zprzymierzeńca wiernego i użytecznego; znają naylepiey Anglicy, iak wiele na handlu z nim zyskiwali. Złoto i dyamenta Brezyliiskie nasze dotąd były. Dziś słychać iż Regent 2 mill. F. S ofiaruie za neutralność Konsulowi; czas pokaże czy będą przyięte; ponieważ dawno w Paryżu nam grozono, że handel Angielski od morza śrzódziemnego do Baltyckiego upaść musi. Lord Moira w Edimburgu oglądał 10 t. ochotników. Nudzić Anglików zaczyna oczekiwanie spodziewanego lądowania; ludzie doskonali w służbie morskiey cieszą nas nadzieią, że wyprawa nad kilka tygodni przewleczoną być dłużey nie powinna. Kończą się długie nocy, mgły grube; lecz nawalności i wiatrów burzliwych dotąd nie było; które w iesieni corocznie okrywać zwykły ułomkami okrętów zkruszonych porty i brzegi Kanału Manche; Angielskie i Batawskie; dla tego eskadry nasze podziśdzień krążą spokoynie.

z Hagi 15. Listopada.

General Victor dla umówienia się z rządem naszym tu spodziewany z Utrechtu, gdzie iuż stoią zebrane do wyprawy regimenta woysk zprzymierzonych. Z Dunquerque ieszcze 2 półbrygady do Boulogne przeprowadzono. W Londynie X. d'York imieniem Króla oświadczył ukontentowanie ochotnikom, i przydał że w nich nadzieia iedyna obrony kraiu i konstytucyi; przy takiey sile może Brytania W. pogardzić nieprzyiacielem i iego pogróżkami. Jakoż Pichegru: Dumouriez manewrom obecni dziwowali się zręczności tego ludu, głosno utrzymuiąc, że pospolite ruszenie Angielskie mierzyć się może z naylepszém wóyskiem w Europie. Jeńców nieprzyiacielskich ściśley trzymać Konsul zalecił. Podniosły się w tych dniach papiery nasze, biega pogłoska do prawdy nie podobna, że w portach wstrzymać kazano przygotowania do wielkiey wyprawy. Z rozmaitych departamentów przychodzą skargi do naywyższego trybunału przeciw radzie stanu, która w pewnych przypadkach postępować zaczyna przeciw konstytucyi. Rząd przełożył prawodawcom, że kontrybucya 2 od 100 z całego maiątku przyniosła niewiele; żaden obywatel niedał co był powinien; zatém zgromadzenie nakazało wszystkim przysięgę, przydaiąc karę więzienia i sekwestru na nieposłusznych i wiarołomców. Szwedzkim okrętom wolny dziś handel w portach naszych towarami nawet nie Szwedzkiemi; ten wyrok prawodawców niemałą korzyść Batawom przyniesie, ieżeli nie przeszkodzą Anglicy.

Od Granic Włoskich 3 Listopada.

Żeglarz powietrzny Zambeccari nie odzyskał ieszcze zdrowia w Wenecyi; przyczyna nieszczęścia iego, że mało znał Fizykę, i balon swóy źle urządziwszy, nierozmyślnie podróż przedsięwziął. Lekarz Valli pisał z Constantinopola do przyiacioł, iż nie żałuie bynaymniey, że szukaiąc lekarstwa przeciw naysroższey chorobie, samemu sobie zaszczepił zarazę morową; boi się iednak aby lewey nogi nie ztracił na zawsze. Anglicy na brzegach. Neapolitańskich utrzymuią liczne eskadry, postrzegaiąc pilnie, Francuzow, o których utrzymuie się pogłoska, że o wyprawie dalekiey myślą, Armia G. S. Cyr na nowo zmocniona niewiele ma iazdy, nay więcey lekkiey piechoty i artylleryi.

z Paryża 15 Listopada

Konsul w Boulogne zabawił dłużey niż rozumiano. Przeyrzawszy całe woysko w obozach nad brzegiem rozłożonych, ćwiczy regimenta w manewrach nocnych; dni całe częstokroć przepędza w porcie, zachęcaiąc lud morski do przyspieszenia roboty; Flottylla zmocnioną ieszcze została 60 statkami opatrzonemi w działa 24 funtowe, Obozy maią podobieństwo nieiakie do miasta; żołnierz tu wygodniey mieszka niżeli w koszarach. General Soult zatrudnił się szczegulniey opatrzeniem ludu, który w iesien-

ney porze na słotę i zimno wystawiony w liczbie znaczney bez wygod, mógł tracić bardzo wiele. Od 2 dni gwałtowne wiatry północne oddaliły od portow naszych Angielskie eskadry. Nasza Flottylla codzieńnie wychodzi na morze w liczbie 100 żaglów dla manewrowania; cała piechota koleią według przepisu Konsula wstępuie na statki. W Boulogne znayduie się wielka liczba Generałów; pieniędzy nie było nigdy więcey w tych stronach; niektórzy mówią, że od Flessingue do Brestu 5 t. statków różney wielkości na wyprawę uzbroiono; lecz to nie iest doniesienie urzędowe. Konsul ma kwaterę w domku drewnianym, który z Paryża przewieziono; brzegi osadzone armatą i moździerzami nowego wynalazku G. Marmont; waży z nich każdy 8 t. funtów, sięgaią nad zwyczay daleko i trafnie iako się pokazało codziennem doświadczeniem.

Konsul uwiadomiony, że General Boyer powracaiąc z S. Domingo zchwytany przez Anglików, do Szkocyi zasłany, w scisłém więzieniu zamknięty został, rozkazał iednego z nayznacznieyszych ieńców Angielskich zamknąć natychmiast wetowém prawem, i postępować z nim iak nieprzyiaciel uczyni z Generałem. Dowod nowy, iak umysły z obustron roziątrzone i od zgody dalekie, gdy zapomniano co się należy upadłemu nieprzyiacielowi, ten odpowie ludzkości obrażoney, kto pierwszy dał przykład. Siostra Konsula, G. Leclerc wdowa, w Morfontaine zaślubiona Xiążęciu Rzymskiemu Borghese. Eskadra w Toulonie przygotowana wynidzie nie bawiąc na taiemną wyprawę, iak tylko północne wiatry Anglików przymuszą zchronienia szukać w Malcie. Hiszpani dotąd nieczynni nagle rozkaz odebrali uzbraiać okręta woienne w Cadix, Ferrol, Carthagenie; wnosiemy że to czynią na mocy umów z Konsulem niedawno zawartych, o których iednak nic pewnego nie wie powszechność. Nic także nie wiemy dokładnie względem wyprawy zamorskiey; czas pokaże, prawda iest lub tylko wniosek i pogłoska, co z Bruge donoszą, że Flottylla do Anglii wypłynie wraz po inspekcyi Konsulowskiey. Astronom Mechain pisał do Instytutu, że wymiar dawno zaczęty stopniów szerokości pomyślnie prowadzi; koniec wielkiego dzieła ieszcze daleki.

Generał Kapitan Martyniki Admirał Villaret nie umarł, iak głosili Anglicy; domyślić się łatwo iż nieprzyiaciel przydać musiał wiele szczegułów niebyłych opisuiąc stan dzisieyszy S. Domingo. Według Angielskich powieści, Francuzkie woyska zgineły tam zupełnie; bronił się Cap przez 18 t. Murzynów opasany; inne miasta i porty zagarnoł nieprzyiaciel; ludzie biali wzywaią ratunku z Jamaiki; czarni proszą o przyiaźń i oręż. Na to wszystko słowem iednėm odpowiedział Rochambeau, przyrzekaiąc zachować osadę Rptey, w iakimkolwiek iest stanie. i Był naczelnik buntowników i zbóyców we Francyi południowey S. Christoph, od kilku lat w Temple zamknięty, własną ręką życie odioł sobie. Wyrachowano w Paryżu ludzi ubogich 130 t. z tych 111 t. mieszka w domach, 14 t. w szpitalach; reszta są dziatki po wsiach rozesłane dla wykarmienia, które tym sposobem lepiey się chowaią niż w szpitalach, gdzie zazwyczay wszystkie wymierały. Fundusz na utrzymanie ubogich wynosi 8 mill: fr: nie licząc dobrowolney zkładki. Wywożenie za granicę wszelkiey broni zakazane. Z Dunquerque piąta iuż dywizya Flottylli do Boulogne wyszła, tamże posłano z załogi 4 piesze regimenta; zkąd wnoszą niektórzy, że wsiadanie woysk na statki i wyprawa iest niedaleka.

W Boulogne gdy Konsul oglądał dywizyą piechoty, żołnierz 4 półbrygady broń prezentuiąc: w r. 5 Rptey, rzecze, podzieliłem się z tobą kawałkiem chleba między górami Bassano, i dobrze ci z tém było, ponieważ bardzo łaknołeś. Musisz to pamiętać Generale. Proszę więc ażebyś toż samo uczynił oycu moiemu, który iest stary i chorowity. 5 ran w armiach odniosłem; na boiowisku raz Kapralem, późniey Sierżantem przez wodzów ogłoszony; spodziewam się Officyerem zostać w pierwszey rozprawie z Anglikami. „ Mówić nie trzeba że Konsul przypomniał ów przypadek pod Bassano, i na prożbę walecznego rycerza uczynił wszystko. W Cherbourg i Fecamp porównywano doświadczeniem dobroć i moc prochow naszych z Angielskiemi; ten który wyięto z bomb nieprzyiacielskich, był względem naszego iak 211 do 250; znaleziony na fregacie zabraney iak 291 do 293; uznali więc probierze, iż proch Francuzki iest lepszy. Pod Ambleteuse nie Juliusza Cezara medal znaleziono, lecz Guilhelma X. Normandyi, który Anglią podbił, i zasiapł na tronie; Rzymski medal znalazł Konsul przypatruiąc się rozwalinom Pelusiiskim w Egipcie. W Metz i okolicznych Departamentach od r. 9 nieznaią prawie ospy naturalney, po zaprowadzeniu szczepienia Krowiey; doznaią obywatele zbawiennych skutków; ludność powiększyła się nieskończenie. Gromady uparte ztraciły wiele dziatek naybardziey w Liege; gmin nieoświecony odrzuca lekarstwo, mieniąc że na upoważnienie onego trzeba doświadczenia wieków całych.

Malarz Van Bree z Anvers przysłał małżonce Konsula pierwszego obraz piękny i ciekawy. Buonaparte siedzi nad morzem o kulę oparty poglądaiąc na Anglią, nad którą widać zebrane obłoki burzą grożące. Na powietrzu unoszą się 3 Parki. Clotho z uśmiechem z rąk puszcza przędzę złotą kwieciem uwitą, która wiek dziecinny rycerza znaczy. Lachesis rozciąga nad głową iego osnowę laurową; zwycięztwo stoiąc przy niey robotę przerywa Anglią wskazuiąc. Spi Atropos; ludzkość pod płaszczem kryiąc dzieci przestraszone, wieńczy straszną boginię makowem kwieciem; które w koszu wielkim Geniusz podaie. Lachesis rzucaiąc okiem ku Anglii, przędzie iednak dni pełne chwały. — Minister duchowny Portalis pozwolił ogłosić w całym kraiu bullę Kardynała Legata Caprara o Jubileuszu, nie aprobuiąc iednakże klauzuł, formuł, i wyrazów w niey zawartych, prawom RPtey, przywileiom kościoła Francuzkiego przeciwnych, ieżeli są takie — Konsul rozdać kazał Officyerom armii na wyprawę przeznaczoney księgę nowo wydaną, dla pośpiechu w drukowaniu błędów pełną; opisuie dokładnie w szczegułach naydrobnieyszych kray Angielski, porty, rzeki, drogi, przeprawy, słowém cokolwiek może służyć woysku wkraczaiącemu do kraiów nieznaiomych.

Dzień doroczny w którym Konsul przed 4 laty przystąpił do sprawowania RPtey, obchodzili uroczyście Prawodawcy i Trybunowie. Prezydent Beaujour oświadczył życzenie od przytomnych pochwalone, ażeby rządca naywyższy poniżył dumę i przemoc Anglików na morzu, a zemstę przykładną odniosł za znieważenie RPtey i złamanie traktatów. Z resztą niech nieprzyiaciele trudzą się rozwiązaniem zagadek, iakie sami sobie zadaią; będzie zaraz lub odwlecze się wyprawa; Konsul czy Massena woysko poprowadzi; do Irlandyi, Szkocyi, lub Anglii wyląduie; w znaczney sile dla zniszczenia potęgi nienawistney, czyliteż w słabych dywizyach dla rzucenia trwogi, zpustoszenia, i rabunku; flottyllą i przewozowemi statkami, alboteż pod zasłoną woiennych okrętów. Na to wszystko nie tylko Anglicy alteż Francuzi odpowiedzieć ieszcze nie mogą; ponieważ ukrył rzecz Konsul w niedościgłey taiemnicy; co zaszczyt czyni niepospolity rządowi, że dzieło wielkie, głośne światu, do którego wykonania wchodzą tysiące ludu, postronnym i ziomkom ukryć umie tak długo.

z Amsterdamu 19 Listopada.

Po wielkich miastach obywatele dość znaczną ofiarę dali do skarbu, opłacaiąc podatek z procentów od maiątków, lecz w Ober Yssel, Drenthe powszechne narzekanie na uciążliwość; ludzie maiętni rzucali do Karbony guziki i tym podobne rzeczy, ofiaruiąc przysięgę, iż prawu za-

dość uczynili, a więcey dać nie mogą. Tka oszczędność dla RPtey i wiarołomstwo zasmuca ludzi poczciwych, którzy widząc zepsucie odyczaiów przeglądaią złe skutki dla Oyczyzny; tey upadek niezawodny; ieżeli obywatele dać niechcą ile wyciąga potrzeba. Niektórzy z Kupców naszych nie maiąc nic do czynienia dla zamkniętych portów i handlu zniszczonego, przenoszą się do Embden i Dusseldorf. Anglicy dziś naywięcey myślą o ratowaniu Portugalii. Rzecz godna uwagi, że ich przyiaźń i protekcya, nie tylko nie zasłania od naiazdów i zniszczenia słabych zprzymierzeńców, ale też wystawia na zgubę i upadek; co niewielkiém iest dla drugich zachęceniem do łączenia się z niemi. Gdy widzą, iż Anglia w domu zagrożona dzielney odsieczy dać nie może, ani też pisząc traktaty z nieprzyiacielem podnieść tych z upadku, którzy dla iey przyiaźni narazili się na niebezpieczeństwo.

Kantor Rekom: donosi o nowych do swego Kantoru przybyłych do usług, iako to: o doskonałym człeku umieiącym robić rozmaite wódki, likwory i konfitury.— o Ogrodniku doskonałym, o Guwerneraah i Guwernantkach chcących dawać Lekcye tu w Wilnie i na partykularzu języków Francuz: Miemieck: Nauki Moralney, Geografii, Rachunkow i Tańcow— o Muzykach na skrzypcach, Fortepianie, Gitarze i Teorbanie, z których ieden iest sposobnym do dawania Lekcyi Rysunkow, i mogą dawać Lekcye tu w Wilnie i na partykularzu— Znayduie się do zbycia Machina Galwaniczna.— Dwa Paiąki w naypięknieyszym guście.— Dziesięć łyżek srebrnych z Serwisem.— Instrumenta Muzyczne.— Fuzya Francuzka biiąca duńsztem o krokow 80.— Kanarka kuranty spiewaiącego.— Karyty poczwórne i podwóyne.— Basztardy Warszaws:— Kocze, Warszaw: Konie.— Pałac w mieyscu publicznym.— Kamienice, Dworki:— na partykularzu Folwarki ze wsiami w bliskości Wiln i na Zmudzi w Pcie Telszew:— Folwark z wsiami osady dymow 50. z naypewnieyszą Ewikcyą sprzedaie się.— Są takoż do naięcia różne stancye:— Uprasza Kantor Rekom: doniesienia o Folwarkach i wsiach, Summach na Procenta; iako nie mało pytaiący się o nie.— Adres Pocztą: Do Kantoru Rekomendacyonalnego w Wilnie.

Zbiór z wyboru obrazow oleyno malowanych, sławnych Mistrzów z ramami wyzłacanemi, częścią grotesek, część w nowym sposobie należący do pozostałości s. p. X. Henryka, Pruskiego, ma bydź w Berlinie z Czwartku dnia 3 Listopada 1803 o godzinie 9 z rana, i następuiących dni, przez publiczną aukcyą, za gotową zapłatą w Kurant, na Galleryi tuteyszego Pałacu X. Ferdynanda, Pruskiego, przedany drukowaną specifikacyą tych obrazow unas niżey podpisanych w Wilnie przeczytać można.

Zbiór znaczny i kosztowny Kleynotow, należący do pozostałości s. p. Henryka, Pruskiego złożony z kilku pięknych Soliterow bardzo czystych Chrisopasow zgarnituru zupełnego guzików z szlifą do Kapelusza, szlifą na ramię szpadą i sprząszkami z szafirow: brylantami osadzonych, ma bydź przez puclizną aukcyą sprzedany do czego termin na dzień 1go Listopada Roku 1803, o godzinie 10 przed południem w Berlinie na Kamerze Ekonomiczney X. Ferdynanda, Pruskiego, na Wilhelms Placu pod N. 8 wyznaczonym został. Maiący ochotę do kupna zapraszaią się ninieyszym obwieszczeniem z dodatkiem, iż specifikacyą tych Kleynotow w regestrze wspomnionay Kamery wprzódy przeyrzeć będą mogli. W Księgarni Jana Floryana Bietscha i Komp.

Jchmość Panow Józefa, Piotra i Joachima Bohomolców, a wprzypadku, gdyby iuż nieżyli ich naybliższych Sukcessorów, iakiegokolwiek stanu i godności uprasza się ninieyszym aby swoie mieysce mieszkania JP. Karner i Reyzer w Wilnie mieszkaiącemu gdzieby do nich listy adrassować można, oznaymili bez kosztow, iest w tym zamiar udzielenia im bardzo korzystney dla nich wiadomości.

Sąd Graniczno Taxatorsko Exdywizorski w Dobrach JW. Jana Nikodema Łopacińskiego Sta: Mscisławskiego i Łozdzieyskiego Orderow Poll: kawalera w Szarkowszczyznie w Powiecie Dziśnieńkim Gubernii Mińskiey położonym agituiący się, uwiadamia wszystkich kredytorów iego JW. St: Msci: ażeby na dzień 5 Januarii Rn 1804 do tychże dóbr Szarkowszczyzna z Dowodami swoich należności, i dla zaprzysiężenia onych przybywali ato pod utratą takowychże należności, w Skutek Dekretu Remissyinego Departamentu Drugiego Gubernii Mińskiey.

Józef Łopaciński podaie do powszechney wiadomości iż w dniu 20 8bra Roku teraznieyszego. — Wydał Dokument na Herbowym papierze Antoniemu Zukowskiemu na summę czer: złł: 400 za którym to Dokumentem we dwadni miał summe przystawić lub też dokument mógł wrócić lecz że dotey daty ani pieniędzy grosza niedał ani dokumentu nie zwrócił. — Przeto gdyby zatakowym dokumentem nikt nie dawać raczył pieniędzy naysoleńniey zastrzegam i dokument unikczemniam.

Jakub Kredensarz rodem z Puchowicz ua rody mierney twarz i włosy blond maiący za świadectwem JW. Chorążego Tyzenhauza z rekomendacyą tegoż dostawszy się w służbę do JW. Podkomorzego Prószynskiego przyiowszy w dozor porcellanę. Srebro, bieliznę stołową szkło, i dalsze effekta ktemu właściwe, nieopowiednie kryiomo dnia 8 9bra odszedł z domu, niezdawszy powierzone sobie rzeczy, i nie dosłużywszy za kontraktem rok. — Ktoby go posciągnoł i dostawił do Pałacu Przezdzieckich w Wilnie. Gdzie mieszka JW. Podkomorzyna Proszyńska odbierze przyzwoitą nadgrodę i obwieszcza się wszystkim powszechnie aby takowego zbiega iako bez świadectwa nikt do służby nie przyimował

Donosi się Prześwi: Publiczności, że JP. Józef Elzner Dyrektor i Kompozytor Opery Polskiey Teatru Warszawskiego przedsięwziowszy wydawanie peryodyczne dzieł muzycznych, których exemplarz wychodzący w Warszawie co Miesiąc zawiera w sobie wybor Dzieł, tak z Opery, iako i innych Autorow i Amatorow na Forte-piano, i w których to tenże JP. Elzner stara się i pięknie pisać nową muzykę; na różne różnego rodzaiu Piosnki i Wiersze nayznaiomszych i ukochanych Poll: Poetow, i tak oną oddawać w miłey harmonii i przyiemnym brzmieniu co do tonu, aby mógł zatrzeć i zniszczyć tę opinią Jeryk do śpiewania nie małey przyiemnosci co in ne; w tym podług zdania wielu bez stronnych muzyki Amatorow bardzo wiele i szczęśliwie dokazał. Zachęcony tym do dalszey kontynuacy dzieła swego przedsięwziół w tey gustu i przyiemności stolicy założyć skład takowey Muzyki, którą iuż od ośmiu Miesięcy ciągle wydaie w Warszawie; w tym celu ma honor uwiadomić Prześwi: Publiczność, iż skład oney mieć będzie w Magazynie ksiąg JP. Bietscha, w którym to Magazynie życzący sobie rocznie, czy pół rocznie prenumerować mogą, i co Miesiąc odbierać będą. Cena prenumeraty rocznie cz: zł: 4. pół rocznie cz: zł: 2. Exemplarz brany poiedynczo złłch 10, na sześć przeszłe Miesięcy, exemplarze iuż się u JP. Bietscha znayduią, i dalsze dostarczone będą. Usiłowaniem wydaiącego będzie, aby iak dotąd, tak i dalszy, ani w guście ani w piękności druku nie zawiodł oczekiwań Publiczności.

JP Hurter nauczyciel Języka Niemieckiego mieszkaiący w Korpusie Kadetów, ma honor uwiadomić iż ktoby chciał oddać do niego na edukacyą uczniow, lub też kto z młodzieży chciał brać lekcyą tego Języka w iego lub też wswoim domu, tedy obowiązuie się oną dawać za umówioną cenę, i prosi takowych zgłosić się do niego.

JP. Stabingher Kapelmaister i Kompozytor Dworu Imperatorskiego, zamyślaiąc w krótce Miasto Wilno porzucić, ma honor uwiadomić JPanow Amatorow Muzyki, że ktoby żądał nabyć muzyki tak Wokalney iako Instrumentalney, równie i na fortepiano, a to ceną w cale pomierną, udać się ma do Domu Instytu. Dobr...